

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1232

Vragen van de leden **Karabulut, Jasper van Dijk** en **Langkamp** (allen SP) aan de ministers van Justitie, voor Wonen, Wijken en Integratie, voor Jeugd en Gezin en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. Dijkzma, over *onderzoek naar het slaan van kinderen tijdens koranlessen in Den Haag*. (Ingezonden 17 december 2009)

1

Wat is uw reactie op de brief van de gemeente Den Haag waaruit blijkt dat er in de periode december 2008 tot en met 24 november 2009 49 signalen van mishandeling tijdens koranlessen zijn geconstateerd?¹

2

Per wanneer is er actie ondernomen om de mishandeling te doen stoppen? Is het waar dat de El-Islam moskee heeft geweigerd aan onderzoek mee te werken? Bij welke andere moskeeën en/of organisaties zijn signalen van mishandeling tijdens koranlessen geconstateerd?

3

Waarom is geen van de ouders bereid gevonden om melding bij de politie te doen van mishandeling? Zijn er ouders die van de mishandeling afwisten? Zo ja, welke

actie wordt er ondernomen ten aanzien van deze ouders?

4

Deelt u de mening van de gemeente dat dit aantal bovenmatig is, dat het wijst op een patroon en dat het in andere sociale leefmilieus niet in deze mate voorkomt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid om te onderzoeken of dergelijke signalen ook elders voorkomen?

5

Is het waar dat het Openbaar Ministerie (OM) strafrechtelijk onderzoek zal instellen? Zo ja, hoelang zal dit onderzoek duren? Zo nee, waarom niet?

6

Welke mogelijkheden zijn er om vrijwilligers, leraren en bestuurders die zich (mede) schuldig hebben gemaakt aan mishandeling of wellicht medeplichtig zijn door niet in te grijpen op non-actief te stellen en te vervolgen?

7

Hoe worden de Koranlessen gefinancierd? Worden de lessen direct of indirect gefinancierd door de overheid?

8

Wordt door de Inspectie van het Onderwijs toezicht uitgeoefend op koranlessen? Zo ja, bent u bereid om de mate van toezicht op de

koranlessen te intensiveren? Zo nee, bent u bereid koranlessen onder toezicht te plaatsen en controles uit te laten voeren door de inspectie?

9

Bent u bereid het aan de Kamer toegezegde verkennend onderzoek naar de kwaliteit van het islamitisch godsdienstonderwijs op weekendscholen voor 1 januari 2010 naar de Kamer te sturen? Zo nee, waarom niet?

10

Is er voldoende kennis en kunde bij hulpverleners, justitie, politie en overheid om dit probleem te herkennen en op te treden? Zo nee, wat gaat u hieraan doen?

¹ Brief gemeente Den Haag d.d. 15 december 2009, Kenmerk: rm 2009.330 – BSD/2009.5407 RIS 169144.

Antwoord

Antwoord van minister **Hirsch Ballin** (Justitie), mede namens de ministers voor Wonen, Wijken en Integratie en voor Jeugd en Gezin en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mw. Dijkzma (ontvangen 14 januari 2010)

Inleiding

In antwoord op uw brieven van 17 en 18 december 2009 deel ik u mee, mede namens mijn ambtgenoten

voor Wonen, Wijken en Integratie en voor Jeugd en Gezin en de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, dat de schriftelijke vragen van de leden Karabulut, Van Dijk en Langkamp (allen SP) over onderzoek naar het slaan van kinderen tijdens koranlessen in Den Haag (ingezonden 17 december 2009), de schriftelijke vragen van de leden Fritsma en Wilders (beiden PVV) over mishandelingen van kinderen in moskeeën (ingezonden 17 december 2009) en de schriftelijke vragen van de leden Sterk en Van Toorenburg (beiden CDA) over het bericht dat er signalen zijn van mishandeling tijdens koranles (ingezonden 18 december 2009) worden beantwoord zoals aangegeven in de bijlage bij deze brief.

In de brief van de plaatsvervangend Voorzitter van de Tweede Kamer van 16 december 2009 (kenmerk 2009Z24761) is mij verzocht te berichten of ik kan voldoen aan een verzoek uit het ordedebat van 16 december 2009. Dit verzoek houdt in dat leden van uw Kamer in afwachting van de resultaten van het (strafrechtelijk) onderzoek naar het mishandelen van kinderen tijdens koranlessen in Den Haag, uiterlijk maandag 11 januari 2010 een brief willen ontvangen van mij en mijn ambtgenoten voor Wonen, Wijken en Integratie en voor Jeugd en Gezin. De Kamerleden verzoeken in deze brief in te gaan op vier hierna te noemen vragen. De antwoorden op deze vier vragen zijn vervat in de antwoorden op bovengenoemde schriftelijke vragen en in de door de minister voor Wonen, Wijken en Integratie toe te zenden antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Dijsselbloem en Bouchibti (beiden PvdA) aan de ministers voor Jeugd en Gezin en voor Wonen, Wijken en Integratie over kindermishandeling in Koranscholen (ingezonden 21 december 2009). Ik ga ervan uit dat met het beantwoorden van de schriftelijke vragen tevens wordt voldaan aan het verzoek van de Kamer om een brief. Dit licht ik als volgt toe:

• Het antwoord op de vraag uit het ordedebat of er ook in andere gemeenten concrete aanwijzingen van mishandelingen zijn, is vervat in het antwoord op vraag 4 van de leden Karabulut, Van Dijk en Langkamp.

• Het antwoord op de vraag welke maatregelen worden genomen om dergelijke misstanden aan te pakken, is vervat in de antwoorden op vragen 1 t/m 6 en 10 van de leden Karabulut, Van Dijk en Langkamp en vraag 4 van de leden Sterk en Van Toorenburg.

• Het antwoord op de vraag of de regering wel of niet voornemens is om elders een onderzoek op te starten, is vervat in het antwoord op vraag 4 van de leden Karabulut, Van Dijk en Langkamp en vraag 2 t/m 4 van de leden Dijsselbloem en Bouchibti.

• Het antwoord op het verzoek van het lid Karabulut om het lopende onderzoek naar Koranscholen voor 1 januari naar de Kamer te sturen, is vervat in het antwoord op vragen 2 t/m 4 van de leden Dijsselbloem en Bouchibti.

1

De signalen van mishandeling tijdens koranlessen die de Jeugdgezondheidszorg in Den Haag heeft verzameld, baren ons zorgen. Signalen van kindermishandeling dienen zorgvuldig onderzocht te worden. Ik verwijs u verder naar het antwoord op vragen 2 en 5.

2 en 5

De Jeugdgezondheidszorg van de GGD in Den Haag (JGZ) is begin 2009 gestart met een systematische inventarisatie van signalen van kindermishandeling tijdens koranlessen. Aanleiding daarvoor was het opvallende aantal signalen van dergelijke mishandeling dat eind 2008 tijdens reguliere contactmomenten voor gericht preventief onderzoek geconstateerd was. De gemeente heeft langs twee sporen ingezet op het stoppen van de mishandeling: enerzijds door acties te ondernemen gericht op de individuele kinderen en gezinnen, anderzijds door de bestuurlijk verantwoordelijken te bewegen het mishandelen te doen stoppen. Ten aanzien van de individuele signalen is in vrijwel alle gevallen waarin uit het contact met kinderen signalen van mishandeling bleken, door de JGZ direct contact opgenomen met de ouders. Voor sommige ouders is dit aanleiding geweest actie te ondernemen, zoals het van de koranles halen van de kinderen, het overstappen naar een andere moskee of het aanspreken van de docent. Ten aanzien van de bestuurlijk

verantwoordelijken zijn in het voorjaar en najaar van 2009 gesprekken gevoerd met besturen van een aantal koranscholen. Doel daarbij was hen met de signalen te confronteren en erop aan te dringen verantwoordelijkheid te nemen om de mishandeling te doen stoppen. De gemeente heeft echter geconstateerd dat ondanks de gesprekken en de toegezegde maatregelen nog steeds signalen binnenkomen uit verschillende stadsdelen. Dit is de reden waarom de directeur van de GGD in Den Haag op 15 december 2009 een algemene aangifte heeft gedaan en daarbij een lijst heeft overhandigd met 49 meldingen van mishandeling. De namen van kinderen en ouders zijn op deze lijst door de GGD geanonimiseerd. Naar aanleiding van de aangifte van de directeur van de GGD heeft het Openbaar Ministerie een strafrechtelijk onderzoek ingesteld. Tot op heden zijn geen verdachten aangehouden. Op dit moment is niet aan te geven hoe lang dit onderzoek zal duren.

Er is geen sprake van een weigering van de El Islam moskee in Den Haag om mee te werken met het onderzoek naar aanleiding van de inventarisatie door de GGD in Den Haag. Met het bestuur van de moskee zijn door de gemeente Den Haag in totaal vijf gesprekken gevoerd. In het voorlaatste gesprek, dat plaatsvond op 9 oktober 2009, heeft het moskeebestuur aangegeven maatregelen te hebben getroffen. Tijdens het laatste gesprek van de burgemeester en de wethouder Onderwijs, Jeugd en Sport op 14 december 2009 met het bestuur van de El Islam moskee, heeft het bestuur van de moskee benadrukt een onderzoek door politie en Openbaar Ministerie ten volle te ondersteunen. Mishandeling van kinderen is ook

in de ogen van het bestuur onacceptabel en niet in lijn met het beleid van de moskee. Het moskeebestuur vindt de ontstane situatie betreurenswaardig en heeft daarom alle medewerking en openheid toegezegd.

Lopende het strafrechtelijk onderzoek is het vanwege het onderzoeksbelang niet wenselijk uitspraken te doen over de vraag of ook andere moskeeën en/of organisaties in het onderzoek worden betrokken.

3

Naar aanleiding van de verkregen signalen, is hierover door JGZ Den Haag gesproken met de ouders van de kinderen. Daardoor zijn zij in ieder geval op de hoogte gekomen van de vermoedens van kindermishandeling. Het is niet bekend waarom geen van de ouders een melding of aangifte van mishandeling heeft gedaan. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de veiligheid van hun kinderen. Aangezien JGZ Den Haag het ernstig vindt wanneer ouders niet bereid zijn hulp te zoeken of actie te ondernemen in dergelijke gevallen, wordt over die gezinnen melding gedaan bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Inmiddels heeft de JGZ vier AMK-meldingen gedaan. Daarnaast worden de komende twee maanden alle ouders van kinderen over wie voor september 2009 signalen waren ontvangen opgeroepen voor een vervolgesprek. Als daaruit niet blijkt dat de ouders hebben ingegrepen of voornemens zijn in te grijpen, volgt eveneens een melding bij het AMK. Als er een melding van kindermishandeling wordt gedaan bij het AMK, kan deze organisatie na onderzoek besluiten tot inzet van hulpverlening. Ook kan het AMK in ernstige gevallen de Raad voor de Kinderbescherming inschakelen teneinde de rechter te verzoeken een jeugdbeschermingsmaatregel op te leggen, of aangifte doen bij de politie.

4

Ja, het aantal signalen van mishandeling is bovenmatig. Naar aanleiding van de bevindingen in Den Haag gaat GGD Nederland in samenwerking met lokale GGD's dan ook in opdracht van het kabinet een inventariserend onderzoek doen naar kindermishandeling tijdens weekendonderwijs in moskeeën. Gemeenten waar al eerder melding is gemaakt van dergelijke signalen zullen vanzelfsprekend bij dit onderzoek betrokken worden. Ik verwijs u tevens naar de antwoorden op de vragen van de leden Dijsselbloem en Bouchibti (2009Z25095, ingezonden 21 december 2009).

6

In de artikelen 300 e.v. Wetboek van Strafrecht is mishandeling strafbaar gesteld. Uit het strafrechtelijk onderzoek moet blijken of er grond is om tot vervolging van een of meer

personen over te gaan ter zake van (medeplichtigheid aan) mishandeling. Een werkgever kan op grond van zijn gezag over een werknemer disciplinaire maatregelen nemen, waaronder schorsing of ontslag, als daarvoor redelijke gronden zijn en als dat proportioneel is ten opzichte van het verwijtbare gedrag. Dit geldt ook voor bestuurders die een arbeidsrelatie hebben. Vergelijkbare middelen bestaan ten aanzien van vrijwilligers.

7

De godsdienstlessen worden gegeven onder verantwoordelijkheid van besturen van moskeeën, dus niet van het bevoegd gezag van een onderwijsinstelling. Aangezien er geen sprake is van onderwijs in de zin van de onderwijswetgeving, is er geen directe of indirecte financiering van deze lessen door de overheid.

8

Ik verwijs u naar het antwoord op vraag 5 van de leden Dijsselbloem en Bouchibti (2009Z25095, ingezonden 21 december 2009).

9

Ik verwijs u naar het antwoord op vragen 2 en 4 van de leden Dijsselbloem en Bouchibti (2009Z25095, ingezonden 21 december 2009).

10

Hulpverleners hebben veel kennis en kunde om kindermishandeling te signaleren, waarbij wel speelt dat het niet altijd voor alle hulpverleners duidelijk is wanneer het vereist is om over te gaan tot melding bij het AMK. Om professionals te ondersteunen bij het doen van een melding wordt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ingevoerd. Uw Kamer is op 20 november 2008 (Kamerstukken 2008–2009, 28 345, nr. 72) geïnformeerd over het voornemen van de ministers voor Jeugd en Gezin en van Justitie en de staatssecretaris van VWS om de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in te voeren. De geplande datum voor het inwerkingtreden van de Wet meldcode is 1 januari 2011. Vanaf die periode zijn de sectoren verplicht om over een meldcode in hun eigen organisatie te beschikken. Vooruitlopend op de wet worden trainingsprogramma's aangeboden waarin professionals geschoold

worden in het leren werken met de meldcode.

Daarnaast zal GGD Nederland begin 2010 een bijeenkomst organiseren waarbij kennisdeling tussen gemeenten en regionale GGD's en uitwisseling van best practices op het gebied van het signaleren en tegengaan van mishandeling in sociale leefmilieus centraal staan. Verder beschikken politie en justitie over voldoende ervaring om tegen kindermishandeling op te treden, ook als die wordt gepleegd in de context van koranlessen die vanuit een moskee worden gegeven. Op de parketten zijn gespecialiseerde officieren van justitie aanspreekpunt voor huiselijk geweld, waaronder kindermishandeling is begrepen. In de Aanwijzing opsporing en vervolging inzake kindermishandeling van het Openbaar Ministerie is geregeld dat de politie bij vermoeden van kindermishandeling het doen van aangifte zoveel mogelijk bevordert.